

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački

Uvod i homilija
u euharistijskome slavlju Šeste vazmene nedjelje (A)
u župi Tijela Kristova u Zagrebu (Sopot)
u vremenu pandemije Covid-19
Nedjelja, 17. svibnja 2020. u 10 sati

Dragi župniče, velečasni gospodine Ivica (Reparinac),
draga braćo i sestre u zajedništvu živoga Gospodina,
slavimo euharistiju dana Gospodnjega, usmjereni prema Pedesetnici. Budući da
je za nas kršćane prvi dan u tjednu nedjelja, danas započinjemo tjedan u kojemu ćemo
proslaviti svetkovinu Uzašašća.

Prije svoga odlaska k Ocu, Isus je obećao dar Duha učenicima. Ostvarenost toga
obećanja djeluje u ljudima koji prihvaćaju Božji Dar i donose njegove plodove. Tako
današnja Božja riječ, prateći početke Crkve, progovara o gorljivosti, o jednodušnosti, o
prihvaćanju, o oživljenosti, o radosti i o nadi.

Taj dar Duha okupio je i nas; bez njega ne bismo bili ovdje. To je dar u nama kao
svjetlo u nejasnoćama, kao snaga u kušnjama; kao pouzdanje u slabostima. Na početku
ponajprije zahvalimo na daru Božje prisutnosti, prepoznate i življene vjerom u molitvi,
u bližnjima, u događajima i u doživljajima. Zahvalimo i na onome što ne razumijemo
te molimo Duha radosti da rasprši svaku tamu i očisti nam srce.

Zato molimo za oprostjenje svojih grijeha Gospodina, koji nas je u krštenju
preporodio snagom Duha Svetoga i pozvao nas u ovo slavlje uskrsnuća i vječnosti, da
bi nam obnovio srce. U Kristu, koji se prinosi Ocu, i mi prinesimo svoje kajanje i
potrebu za Božjim milosrđem.

Homilija

*Liturgijska čitanja:
Dj 8, 5-8.14-17; Ps 66, 1-3a.4-7a.16.20;
1Pt 3, 15-18; Iv 14, 15-21*

1. Ne znam, braćo i sestre, jeste li primijetili da Isus od svojih učenika nikada nije
izravno tražio da očituju ljubav prema njemu. Njegov je navještaj sažet u izravni poziv:
Ljubite Boga i bližnjega; ljubite jedni druge, kao što sam ja ljubio vas..., ali nikada zapovjedno
ne kaže: *Ljubite mene!* Najbliže takvom izriječju nalazi se u 14. poglavlju Evanđelja po
Ivanu, iz kojega je preuzet današnji navještaj. A taj je navještaj sastavljen od sedam
Isusovih rečenica – pri čemu je jedna ljepša od druge! – i u svakoj od njih nailazimo na
Radosnu vijest koja glasi da je na početku svega i da je svrha svega poveznica ljubavi.

Isus, rečenice koje smo čuli, izgovara u večeri oproštaja, oporuke, poslanja, u večeri pogleda koji imaju težinu, gesta koje trebaju segnuti onkraj idućih dana, onkraj njihovih života i onkraj povijesti. Učitelj učenicima predaje u ruke, u spomen, u srce, ono što ne mogu do kraja nositi i s čime tada nisu znali što učiniti.

Bez Božjega svjetla, bez vjere i ljubavi, te nanizane rečenice i danas mogu djelovati poput zagonetke, poput teško prohodne igre riječi. No, svaka od njih otkriva prisnost i Isusovu želju da onima koji su pošli za njim preda najvažnije. Zato pogađa srž i govori o ljubavi.

2. Pritom ne previdimo početak: „Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati...“ Iz toga 'ako', nastaje i završetak: „Tko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me ljubi.“ *Ako me ljubite...*

Isus nikoga ne prisiljava i ništa ne nameće. Ljubav i radost se ne mogu nametnuti, a kršćanstvo je upravo to: ljubav i radost. Ljubav traži pristanak, odgovor, prihvaćenje, usvajanje. U tome Isusovom 'ako' nalazi se poštivanje slobode čovjeka. Bez nje, nema ljubavi.

I sve što ne osjećamo svojim, prihvaćenim, nego nam je nametnuto, postaje teško i nepodnošljivo. Takve su i zapovijedi koje moramo trpjeti. Na slavljinama na kojima se 'mora' slaviti nema slavlja; u Crkvi u kojoj se 'mora' biti dobar nema dobrote; u ljubavi u kojoj se ne daje drugomu u radosti, ljubav se gasi; u zahtjevima, u očekivanjima koja mirišu na sebičnost, nalazi najkraći je put do nezadovoljstva.

Kršćanske zapovijedi su poziv; traže odgovor srca i baš zato su više od zapovijedi. I židovska predaja o zapovijedima govori kao o svjetlu, pouci, daru, Božjoj ljubavi. Zbog toga odstupanje od njih postaje ranom na našem srcu, a ne u zbirci pravila. Jer najveća je zapovijed ona koju nam izgovara Božji dar u nama.

3. A koji je to dar? Isus kaže: „Molit ću Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek.“ Po tim riječima shvaćamo da je Isus 'prvi Branitelj' i zna da apostoli ne mogu sami. On odlazi; tko ostaje s učenicima, tko ostaje s nama, zauvijek? I na koji način?

Tjednima koji su za nama u življenju epidemije slušali smo, učili i ugradili u svoj rječnik znatan broj riječi stranoga jezičnog podrijetla koje su nam postale svakodnevnim pratiteljicama.

Tako smo se naviknuli na njih, udomili i prigrlili riječi poput: korone, infekcije i dezinfekcije, imuniteta, simptoma, reagencije, mutacije, seroloških testova, trijaže, transmisije, reproduksijskoga indeksa, validacije i slično. Naviknuli smo se i na riječi koje je prilično teško izgovoriti, poput: komorbiditet, sekvencioniranje, ekspanzionalnost. Zanimljivo je pritom da se svaki od tih pojmova može pronaći u povezanosti sa specifično kršćanskim rječnikom. A mi kao vjernici svaku stvarnost promatramo u svjetlu Kristova otajstva.

Osobno volim ići na početak riječi, do povoda i okolnosti iz kojih je rođen neki pojam i njegovo značenje. Taj put otkriva puno više od zvuka i znaka za određenu

stvarnost te otvara prostor bogatstva i duhovnosti jezika. Kao što ispod svake glazbe, likovne umjetnosti, arhitekture, postoji neka duhovnost (i ne postoji glazba ili umjetnost koja ne bi bila 'duhovna'), tako je i s jezikom kao duhovnom i kulturalnom zbiljom. Osim toga, danas je posebno važno znati, pa i usuglasiti se što neke riječi znače, jer je u sadašnjosti otvoreno široko polje izokretanja značenja, zlorabljenja riječi, korištenje istih pojmova s oprečnim značenjem, što dovodi do nesporazuma, prijevara i sukoba.

4. Isus kaže da će učenicima biti dan Duh, čije je ime ovdje na hrvatski prevedeno imenom Branitelj, a na drugim mjestima imenom Tješitelj. U izvorniku je to grčka riječ '*Parákletos*' koja doslovno znači: *Pozvan blizu*. Zbilja: od prve do zadnje biblijske stranice susrećemo Gospodina koji je blizu, vidljiv i nevidljiv, ali prisutan, čovjeku bliz – Najbliži. No, to nije cijela Radosna vijest. On je na tvojim, na našim životnim stranicama: Branitelj, Tješitelj, Zagovornik, Pratitelj, Najbliži.

U Posljednici Duhu Svetomu Crkva od davnina pjeva: *Consolator optime, dulcis hospes animae. Tješitelju tako blag, ti nebeski goste drag. Ili, doslovnije: najbolji Tješitelju, slatki Goste duše.*

U našem 'rječniku epidemije' nalaze se riječi koje lako dovodimo u vezu s tim Božjim darom. Mnogi su bili podvrgnuti izolaciji, osamljivanju, koje odvaja i razdvaja, što nekima pada teško. A i dalje smo pozvani 'držati distancu', odmak. S Božjim Duhom nikada nismo sami ni osamljeni. Njegovo je ime i narav: Blizina, Zajedništvo, Zaštita i Utjeha. Sve su to sadržaji koji otkrivaju naše sadašnje potrebe i oslonce.

Ima li nešto radosnije od istine da je u nama Božji Duh, onaj nam je *bliži od nas samih*, kako kaže sv. Augustin? Tko vjeruje, nikad nije sam. Ako to i zaboravimo, imamo se komu obratiti u svojim nesigurnostima i strahovima. „Neću vas ostaviti kao siročad.“ To je po daru svoga Duha Isus i ostvario.

Osim toga, Duh Sveti je i „dragi Gost duše“ – *Hospes animae*. I u ovim okolnostima i inače koristimo riječ 'hospitalizirati'. Sve bolnice, hoteli, hosteli svoje ime duguju istomu korijenu – *hosp / host* i vidimo kako su u hrvatskome tomu bliske riječi: *gost i gospodin*. Sve se odnose na dom, na prihvaćanje ljudi koje treba udomiti, zaštititi, u gostiti.

Duh Sveti, koga zazivamo kao Gospodina i Životvorca, želi biti udomljen, Bog želi biti prihvaćen. On u nama progovara ljubavlju i ne dolazi nasilno. *Ako me ljubite...*

5. Naviknuli smo se i na riječ 'respirator', koja je najbliža pojmu Duha. *Spiritus* daje *re-spirare*, omogućuje ponovno disati. I premda je vezana uz bolest, ta riječ nam govori o životnome dahu, o važnosti dara koji ne dolazi od čovjeka. Kao što se liječnici bore u održavanju daha, tako ljubav daje ponovno disati, a po Duhu Svetome smo u Kristu i Krist u nama; Krist koji je s križa predao svoj dah, da bismo po njemu živjeli vječno.

U Ljubavi čovjek poprima i očituje Božje lice, a Bog uzima lik čovjeka. Radosna je vijest da živimo od dara i to od dara od ljubavi. Ponekad se čuje govoriti o želji da, poput učenika, vidimo Isusa, zaboravljajući da po Duhu živi u nama.

Tu blizinu slavimo i ona nas mijenja da bismo živjeli radost i da bi bližnji po nama osjetili Božju prisutnost. Po Duhu, koji je nada u nama, niti jedan čovjek, ni najbjeđniji na ovoj zemlji nije siročić.

Dan Gospodnji, nedjelja, koji daje smisao svim našim danima, i euharistija u njemu, u blizini braće i sestara u tome nam pomaže. Zbog toga nedjelja ne može biti prepuštena samo ekonomiji. Ona je dublje pitanje i odgovor, poglavito smisla, oblikovanja života i kulture koja je u hrvatskome narodu građena uvelike na kršćanstvu i evanđelju; nedjelja je pitanje i odgovor ljubavi u Duha koji nam je dan.

Provjerimo na što se u našem životu odnose Isusove riječi: *Ako me ljubite...*

Amen.